

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun.Chișinău – V. Muntean

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală, Valentina Clevadi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru și Ministerul Justiției,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Pereira Galina împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dușcov Valentin privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, prin care s-au respins apelurile declarate de Pereira Galina, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Dușcov Valentin și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 februarie 2016

c o n s t a t ă

La 23 noiembrie 2015, Pereira Galina a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 10 iunie 2004 a semnat un contract de împrumut sub formă de recipisă cu Tofilat Efrosinia, prin care a transmis iltimei Tofilat Efrosinia suma bănească în mărime de 60 000 lei pe un termen de un an de zile, cu o dobândă lunară în mărime de 5%. Până la 10 iulie 2005, Tofilat Efrosinia s-a obligat să restituie împrumutul în mărime de 60 000 lei și dobândade 5% lunar.

Având în vedere că pârâta nu și-a onorat obligațiile, reclamanta a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Efrosiniei Tofilat pentru încasarea forțată a datoriei.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul din 05 decembrie 2007 s-a dispus încasarea de la Tofilat Efrosinia în beneficiul ei a sumei împrumutului de 60 000 lei, dobânzii pentru folosirea împrumutului în mărime de 105 000 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 5 250 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 510 lei.

Remarcă că, titlu executoriu a fost eliberat la 25 decembrie 2007, fiind repartizat spre executare executorului judecătoresc Vasile Șeremet din Oficiul de executare Cahul.

Consideră că, executorul judecătoresc Vasile Șeremet a acționat contrar prevederilor art. 74 Cod de executare, deoarece nu a întreprins măsuri suficiente pentru executarea documentului executoriu înaintat spre executarea hotărârii judecătorești.

În continuare indică, că procedura de executare a fost strămutată spre executare executorului judecătoresc Valentin Dușcov. Din informația obținută telefonic de la executorul judecătoresc Valentin Dușcov, cu toate că, la 21 mai 2015 s-a depus o interpelare cu nr. 57/2015 prin care s-a solicitat eliberarea informației cu privire la acțiunile întreprinse de executorul Dușcov Valentin, care a rămas fără răspuns, dânsul a aplicat sechestru doar pe un lot de teren deținut de Tofilat Efrosinia în s. Slobozia Mare.

Mai susține că, la 20 februarie 2009 a depus cerere către Oficiul de Executare Cahul prin care a solicitat aplicare interdicției de a părăsi țara, deoarece plecarea pârâtei Tofilat Efrosinia face imposibilă executarea.

Ulterior, a aflat că Tofilat Efrosinia a părăsit hotarele Republicii Moldova, cu toate că se prezumă că dânsa avea interdicție.

Reclamanta presupune că, nu există un demers al executorului privind aplicarea interdicției de a părăsi țara față de pârâtă.

Indică că, contrar prevederilor art.art. 72,73 Cod de executare nu s-a dispus căutarea debitorului și aducerea forțată a acestuia.

Relatează că, la 02 septembrie 2015 a depus cerere către executorul judecătoresc Dușcov Valentin privind aplicarea amenzii contravenționale față de Tofilat Efrosinia pentru neexecutarea intenționată a hotărârii judecătorești. Despre acțiunile întreprinse s-a solicitat de la executorul Dușcov Valentin răspuns în scris, însă cererea respectivă a rămas fără răspuns.

Consideră că prin acțiunile executorului judecătoresc Dușcov Valentin i-a fost încălcat drepturile prevăzute de Legea nr. 190 din 19.07.1994 cu privire la petiționare, Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, dreptul prevăzut de art. 34 și art. 52 din Constituția RM. Astfel, prin neîntreprinderea măsurilor prevăzute de lege cu privire la executarea efectivă și urgentă a titlului

executoriu menționat mai sus și tergiversarea neîntemeiată a executării acestei hotărâri, i-au fost lezate grav drepturile și interesele sale ocrotite de lege.

Susține că, prin faptul neexecutării într-un termen foarte îndelungat a hotărârii judecătorești emise de către Judecătoria Cahul la 05 decembrie 2007, i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, prin neîndeplinirea măsurilor adecvate pentru a executa hotărârea judecătorească irevocabilă, când hotărârea era executorie, autoritățile Republicii Moldova au împiedicat-o în calitate de reclamantă și creditor al executării să beneficieze sau să se folosească de beneficiile hotărârii judecătorești pronunțate în favoare sa.

Mai consideră că pentru perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești irevocabile, urmează să i se recupereze prejudiciul moral în mărime de 100 000 lei.

Reclamanta Pereira Galina solicită, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului material în sumă de 170 760 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 decembrie 2016 s-a atras în calitate intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dușcov Valentin.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 februarie 2016, cererea reclamantei Pereira Galina a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcarea dreptului Galinei Pereira la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 2-935/2007, adoptată de Judecătoria Cahul la 05 decembrie 2007.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Galinei Pereira suma de 20 000 lei în vederea reparării prejudiciului moral.

În rest, pretențiile cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 80 000 lei, precum și încasarea prejudiciului material în cuantum de 170 760 lei, s-au respins ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Ministerul Justiției, Pereira Galina și executorul judecătoresc Dușcov Valentin au contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău, din 31 mai 2016 s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției, Pereira Galina și executorul judecătoresc Dușcov Valentin, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 16 august 2016, Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea parțială a hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată

În motivarea cererii de recurs, s-a invocat că, decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 este neîntemeiată și urmează a fi casată parțial, deoarece a fost

adoptată fără aprecierea cuvenită a circumstanțelor de fapt și de drept a litigiului cu interpretarea eronată a prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Recurenta a indicat că, instanța de apel eronat a calificat faptul precum că dânsa a depus la executare titlul executoriu la data de 19 aprilie 2010 și nu a ținut seama că la această dată în urma reformelor în justiție și trecerea executorilor judecătorești în „privați”, doar a confirmat continuarea executării documentului executoriu de către executorul judecătoresc Dușcov Valentin.

Mai indică că, Curtea de Apel Chișinău a apreciat incorect acțiunile parțiale ale executorului judecătoresc privind aplicare interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni, deoarece această interdicție a fost aplicată peste 1 an și 8 luni de zile după primirea documentului executoriu spre executare.

Menționează că, aceasta interdicție a fost aplicată numai o singură dată, fapt ce denotă neîndeplinirea obligațiilor de către executorul judecătoresc.

Relevă că, executorul judecătoresc Dușcov Valentin a întreprins acțiuni insuficiente și neefective în scopul executării hotărârii judecătorești, deoarece s-au redus doar la aplicarea interdicțiilor la organele deținătoare de registre de stat.

Consideră că, prin faptul că executorul judecătoresc Dușcov Valentin a întreprins unele măsuri care era obligat să le întreprindă în virtutea funcției pe care o deține, nu eliberează Ministerul Justiției de repararea prejudiciului material și moral.

Sușține că, dacă Ministerul Justiției supraveghea executarea documentelor executorii, din anul 2007 până în anul 2010 documentul executoriu era să fie executat.

În acest sens menționează că, statul trebuie să aibă scopul de a apăra valorile specifice ale cetățenilor săi, proprii unei societăți democratice.

Recurenta indică că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au luat în considerație recomandarea Curții Supreme de Justiție interpretând eronat prevederile art. 87 din 21.04.2011. În așa mod, consideră că alin. (2) art. 432 CPC î-i acordă temeiuri pentru declararea recursului.

La 26 august 2016, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 februarie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor atacate cu recurs, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate.

În motivarea recursului, Ministerul Justiției a menționat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă casării, după caz, modificării, deoarece atât, prima instanță, cât și instanța de apel au apreciat doar parțial înscrisurile anexate la raportul motivat prezentat de către executorul judecătoresc, nu au analizat dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente, apreciind superficial raportul motivat indicat în partea ce ține de comportamentul participanților la procedura de executare.

Indică că, instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților procesului și nu a luat în considerare argumentele invocate de către reprezentantul Ministerului Justiției referitor la faptul că debitorul Tofilat Efrosinia nu dispune în mod legal de careva bunuri mobile sau imobile în proprietate privată.

Ministerul Justiției consideră că, încasarea în vederea reparării prejudiciului moral a sumei de 20 000 lei este excesivă în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Menționează că, prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă în mod automat dreptul la încasarea prejudiciului atât material, cât și moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Respectiv, în anumite situații acordarea de satisfacții pecuniare /bănești nu constituie o regulă generală, fiind o excepție de la această regulă, or, potrivit art. 5 din Legea nr. 87, simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine a satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

La 06 decembrie 2016, Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru a depus referința, la recursul depus de Ministerul Justiției, solicitând respinderea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 31 mai 2016 fiind expediată în adresa părților prin scrisoare de însoțire Curții de Apel Chișinău fără dată (f.d. 145), și la dosar nu există probe care ar confirma recepționarea de către recurenții Pereira Galina și Ministerul Justiției a deciziei motivate.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursurile depuse de reprezentantul recurentului Pereira Galina, avocatul Enachi Alexandru la 16 august 2016 și recursul Ministerului Justiției la 26 august 2016, au fost declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursurile declarate de Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru și Ministerul Justiției urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța

judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru și Ministerul Justiției sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, argumentele invocate de Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru și Ministerul Justiției în cererile de recurs, poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar. Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „ ... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea

în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru și Ministerul Justiției al RM, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Pereira Galina prin intermediul reprezentantului, avocatul Enachi Alexandru și Ministerul Justiției, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

judecătorul

judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi